

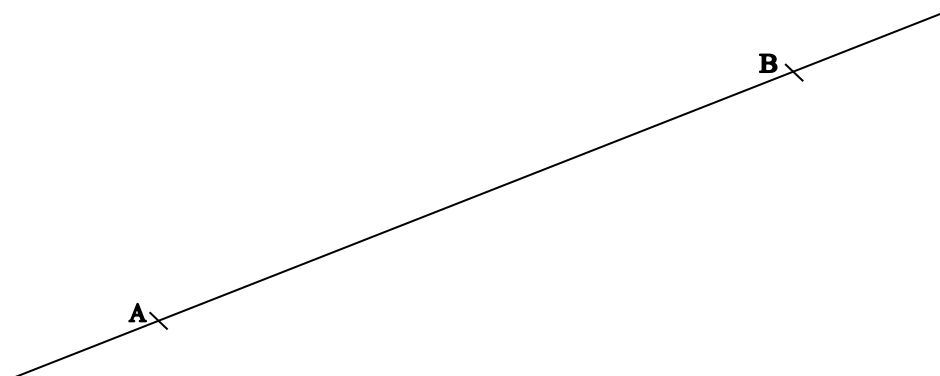
Čtvrtáci a matematika VII

Úhel

1. Jak poznáme, kdy je geometrický útvar konvexní a kdy nekonvexní? Ve větách pod obrázky škrtněte **Je** nebo **Není** tak, aby věty byly pravdivé.

konvexní	nekonvexní
<p>☐ Je ☐ Není možno vyznačit úsečku, jejíž krajní body jsou body daného geometrického útvaru a alespoň jeden její bod není bodem daného geometrického útvaru.</p>	<p>☐ Je ☐ Není možno vyznačit úsečku, jejíž krajní body jsou body daného geometrického útvaru a alespoň jeden její bod není bodem daného geometrického útvaru.</p>

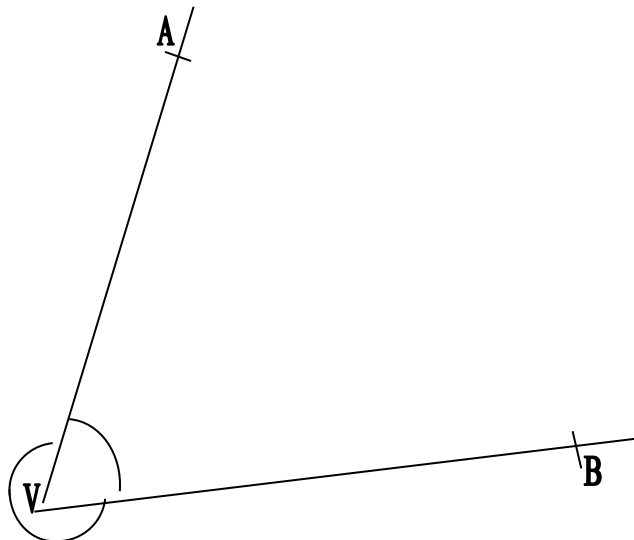
2. Přímka $\leftrightarrow AB$ určuje v rovině dvě poloroviny. V jedné polorovině vyznačte bod C. V polorovině k ní opačné vyznačte bod D.

3. Vyznačte bod C konvexního úhlu $\sphericalangle AVB$ a bod D nekonvexního úhlu $\sphericalangle AVB$. Dokažte, že úhel $\sphericalangle AVB$, kterému náleží bod D, je nekonvexní.

Nekonvexní úhel AVB
 $\sphericalangle AVB$

Konvexní úhel AVB
 $\sphericalangle AVB$

Polopřímky VA, VB se společným počátkem V určují v rovině dva úhly AVB a to: Jeden konvexní $\sphericalangle AVB$ a jeden nekonvexní $\sphericalangle AVB$. Polopřímky VA, VB jsou ramena konvexního úhlu $\sphericalangle AVB$ i nekonvexního úhlu $\sphericalangle AVB$. Bod V je vrcholem úhlu $\sphericalangle AVB$ i úhlu $\sphericalangle AVB$.

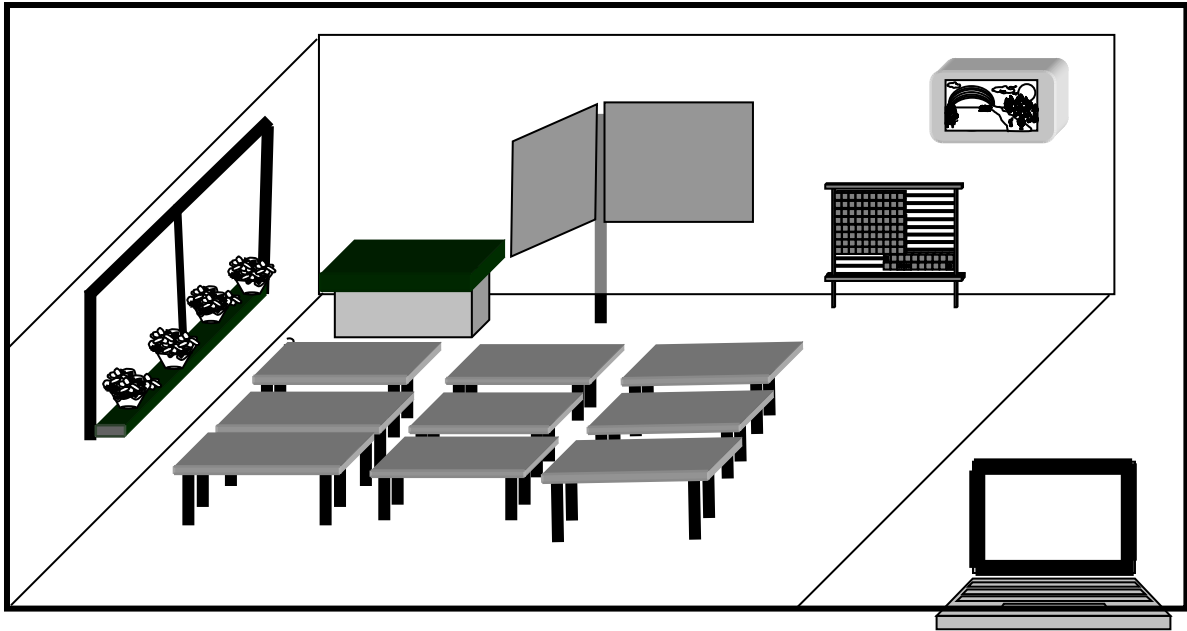
4. Narýsujte polopřímky $\rightarrow SC$ a $\rightarrow SD$. Červeným obloučkem vyznačte konvexní úhel $\sphericalangle CSD$ a modrým nekonvexní úhel $\sphericalangle CSD$. Vyznačte bod E úhlu $\sphericalangle CSD$ a bod F úhlu $\sphericalangle CSD$. Dokážete vyznačit bod H, který je bodem úhlu $\sphericalangle CSD$ i úhlu $\sphericalangle CSD$?

S_x

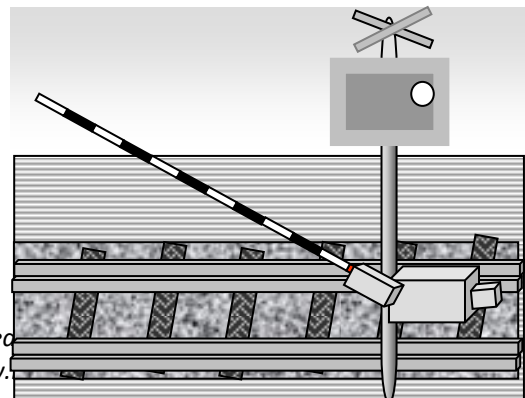
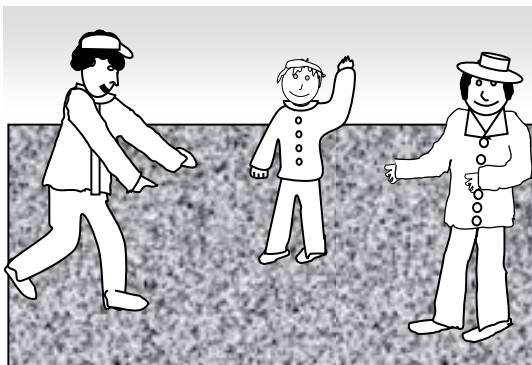
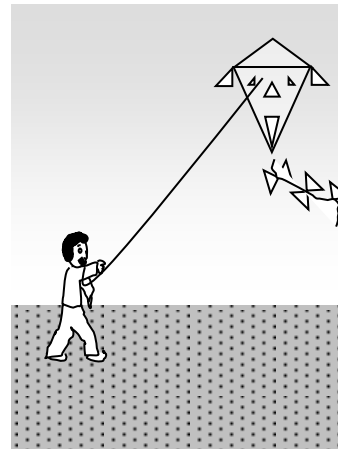
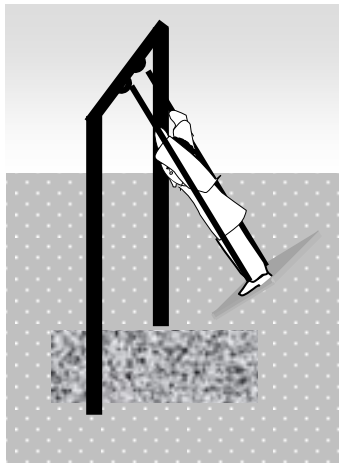
C_x

D_x

5. Podívejte se kolem sebe a pokuste se vidět i úhly určené třeba hranami tabule nebo hranami lavice, částmi rámu okna. Některé takové úhly vyznačte i na obrázku.

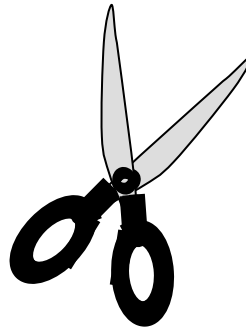
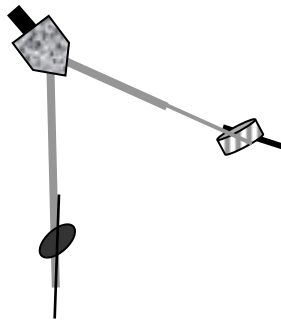
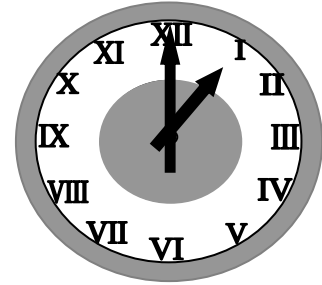
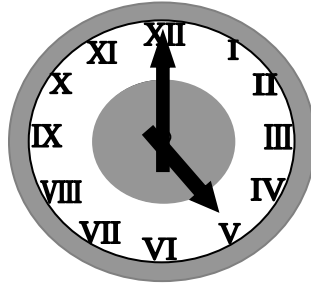
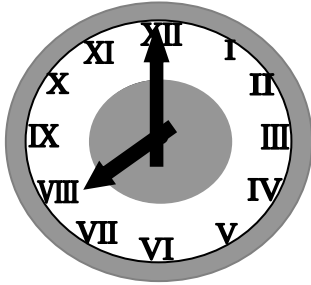
6. Narýsujte úhly určené různými předměty na obrázcích.

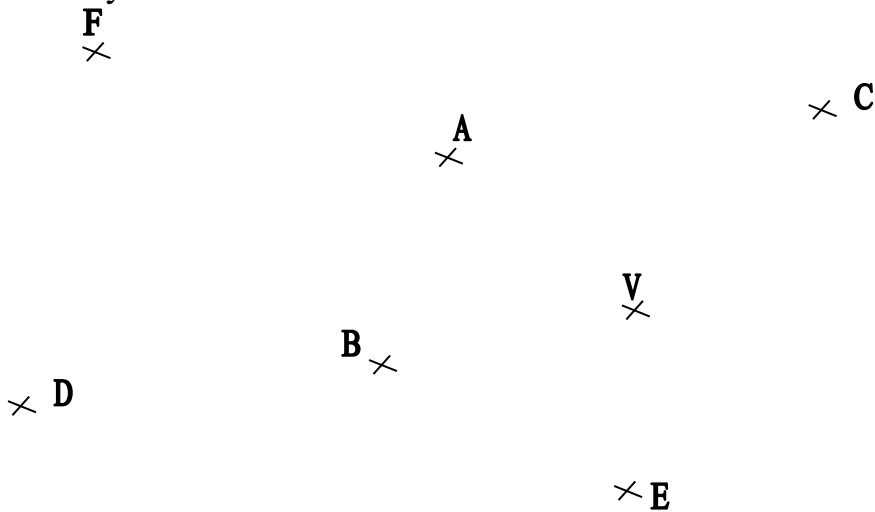
není-li uvedeno
přítálu www.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, skotské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV). 4/VII.

7. Některými věcmi je také možno vyznačovat různé úhly. Narýsujte úhly určené hodinovými ručičkami, kružítky a nůžkami.

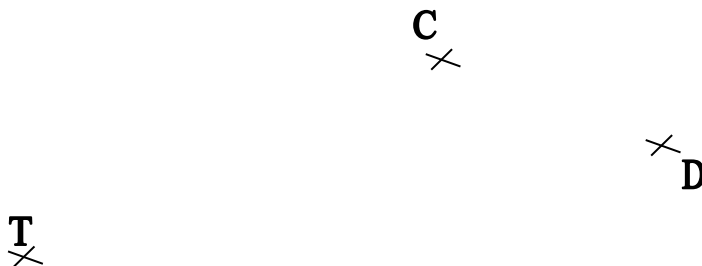
8. Narýsujte úhel $\sphericalangle AVB$. Vyznačte ho modrým obloučkem. Červeným obloučkem vyznačte nekonvexní úhel $\sphericalangle AVB$.

Doplňte věty: Úhlu $\sphericalangle AVB$ náleží body
Úhlu $\sphericalangle AVB$ náleží body

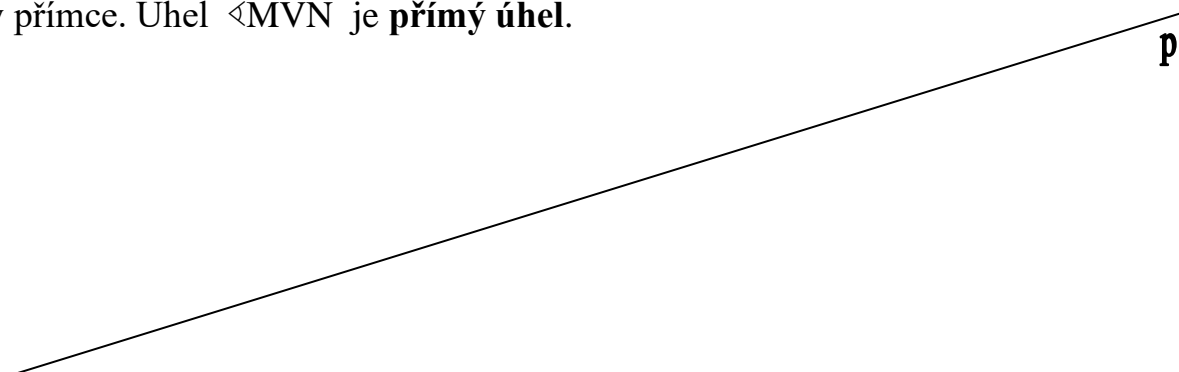
Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Marie Janků.
 Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.
 Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV). 4/VII.

9. Narýsujte úhel $\sphericalangle$ CTD. Modrým obloučkem vyznačte $\sphericalangle$ CTD a červeným obloučkem vyznačte úhel $\sphericalangle$ CTD. Vyznačte bod E úhlu $\sphericalangle$ CTD a bod F úhlu $\sphericalangle$ CTD.

10. Přímka p určuje v rovině dvě poloroviny. V jedné polorovině vyznačte bod A. V polorovině k ní opačné vyznačte bod B. Na přímce p vyznačte polopřímku $\rightarrow VM$ a k ní opačnou polopřímku $\rightarrow VN$.

Modrým obloučkem vyznačte úhel $\sphericalangle$ MVN, kterému náleží bod A, červeným obloučkem úhel $\sphericalangle$ MVN, kterému náleží bod B. Ramena úhlu $\sphericalangle$ MVN leží v přímce. Úhel $\sphericalangle$ MVN je **přímý úhel**.

11. Narýsujte přímý úhel $\sphericalangle$ KUL. Vyznačte bod D úhlu $\sphericalangle$ KUL. Vyznačte bod E, který není bodem úhlu $\sphericalangle$ KUL určeného bodem D. Vyznačte bod H, který je bodem úhlu $\sphericalangle$ KUL určeného bodem D i úhlu $\sphericalangle$ KUL určeného bodem E.

U
x

12. a) Narýsujte a zapište dva úhly, které mají společné jedno rameno. Společné rameno obtáhněte barevně.

b) Narýsujte a zapište dva úhly, které mají společný pouze vrchol.

-----
13. Narýsujte úhel $\sphericalangle ADB$. Vyznačte v něm bod H. Narýsujte úhel $\sphericalangle ADH$. Zapište všechny takto vyznačené **konvexní úhly**.

A ×

× D

-----
14. Narýsujte úhel $\sphericalangle AVB$ a úhel $\sphericalangle CVD$. Vyznačte bod E, který je bodem obou těchto úhlů.

× D

× B

A ×

× C

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Marie Janků.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV). 4/VII.

Společná část úhlu $\sphericalangle AVB$ a úhlu $\sphericalangle CVD$: -----

15. Narýsujte tři polopřímky se společným počátkem S. Na každé z polopřímek vyznačte jeden z bodů A, B, C. Obloučky vyznačte všechny takto narýsované úhly a zapište je.

S

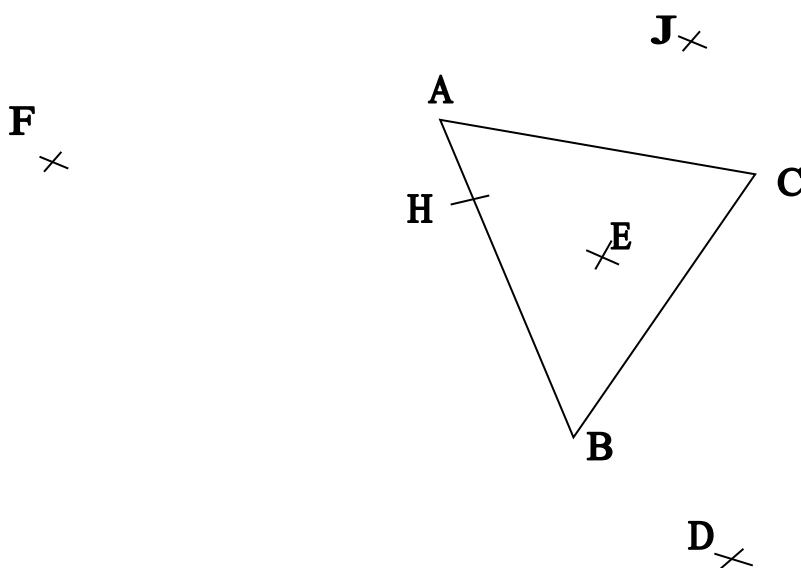
16. Doplňte věty:

Trojúhelníku ABC náleží vyznačené body .....

Úhlu $\sphericalangle$ ACB náleží vyznačené body .....

Úhlu $\sphericalangle$ ACB náleží vyznačené body .....

Trojúhelníku ABC a zároveň úhlu $\sphericalangle$ ACB náleží vyznačené body .....

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Marie Janků.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

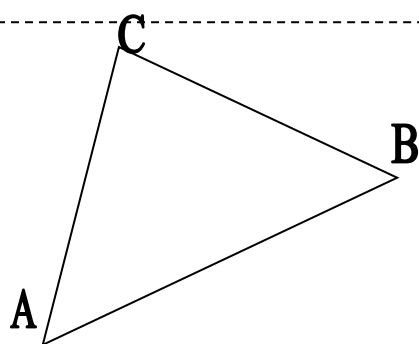
Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV). 4/VII.

17. Narýsujte dvě různoběžky. Jejich průsečík označte písmenem V. Na každé z polopřímek s počátkem V vyznačte jeden z bodů A, B, C, D. Vyznačte obloučky různých barev všechny konvexní úhly takto určené a zapište je. Kolik přímých úhlů je určeno dvěma různoběžkami? .....

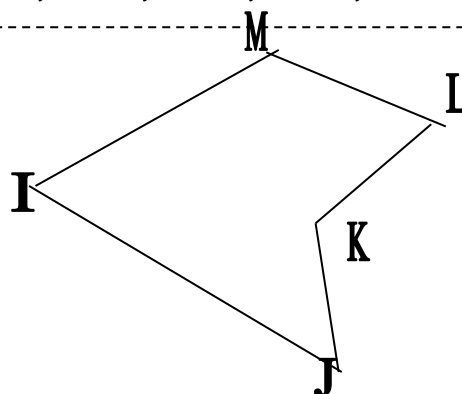
Přímé úhly:

18. Vnitřní úhly n-úhelníků.

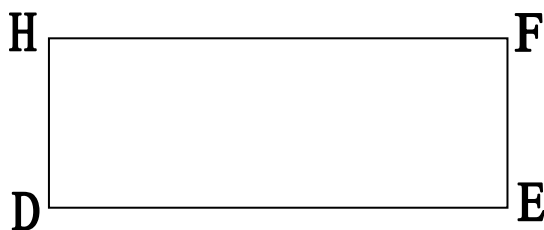
Obloučky vyznačte úhly $\sphericalangle BAC$, $\sphericalangle CBA$, $\sphericalangle ACB$, $\sphericalangle DEF$, $\sphericalangle EFH$, $\sphericalangle FHD$, $\sphericalangle HDE$, $\sphericalangle IJK$, $\sphericalangle JKL$, $\sphericalangle KLM$, $\sphericalangle LMI$, $\sphericalangle MIJ$, $\sphericalangle NOP$, $\sphericalangle OPR$, $\sphericalangle PRN$, $\sphericalangle RNO$.

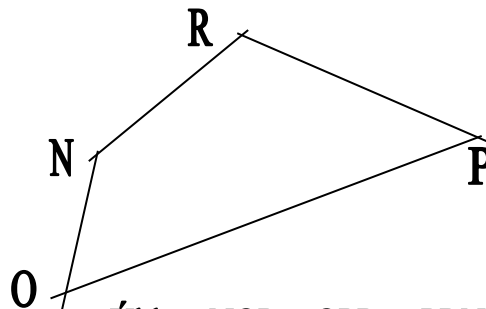
Úhly $\sphericalangle BAC$, $\sphericalangle CBA$, $\sphericalangle ACB$ jsou vnitřní úhly trojúhelníku $\triangle ABC$.

Úhly $\sphericalangle IJK$, $\sphericalangle JKL$, $\sphericalangle KLM$, $\sphericalangle LMI$, $\sphericalangle MIJ$ jsou vnitřní úhly pětúhelníku IJKLM.

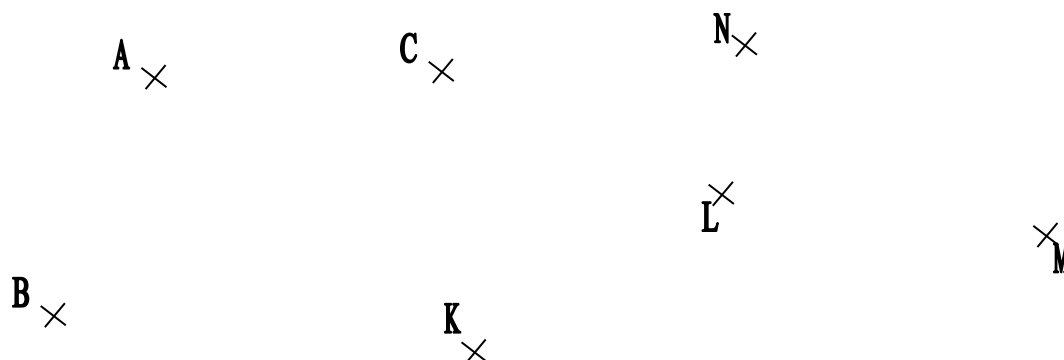
Úhly $\sphericalangle DEF$, $\sphericalangle EFH$, $\sphericalangle FHD$, $\sphericalangle HDE$ jsou vnitřní úhly obdélníku DEFH.

Úhly $\sphericalangle NOP$, $\sphericalangle OPR$, $\sphericalangle PRN$, $\sphericalangle RNO$ jsou vnitřní úhly čtyřúhelníku NOPR.

19. Narýsujte trojúhelník ABC a čtyřúhelník KLMN. Obloučky vyznačte vnitřní úhly trojúhelníku i čtyřúhelníku.

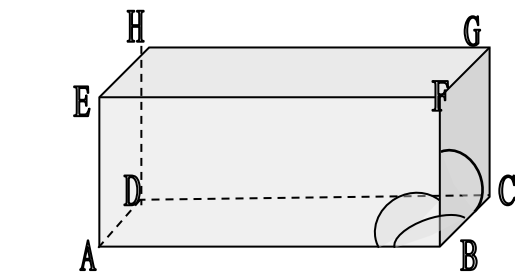
Vyznačte bod D úhlu $\sphericalangle BAC$, který není bodem trojúhelníku ABC. Vyznačte bod E úhlu $\sphericalangle ABC$, který není bodem trojúhelníku ABC.

Vyznačte bod O úhlu $\sphericalangle KLM$, který není bodem čtyřúhelníku KLMN. Vyznačte bod P úhlu $\sphericalangle KNM$, který je i bodem úhlu $\sphericalangle KLM$. Vyznačte bod R čtyřúhelníku KLMN, který není bodem jeho vnitřního úhlu $\sphericalangle LMN$.

20. Sestrojte trojúhelník ABC $|AB| = 76 \text{ mm}$, $|BC| = 32 \text{ m}$, $|AC| = 54 \text{ mm}$. Obloučky vyznačte jeho vnitřní úhly a zapište je.

Vyznačte bod Z, který je bodem úhlu $\sphericalangle BAC$ a zároveň úhlu $\sphericalangle ABC$ i úhlu $\sphericalangle ACB$.

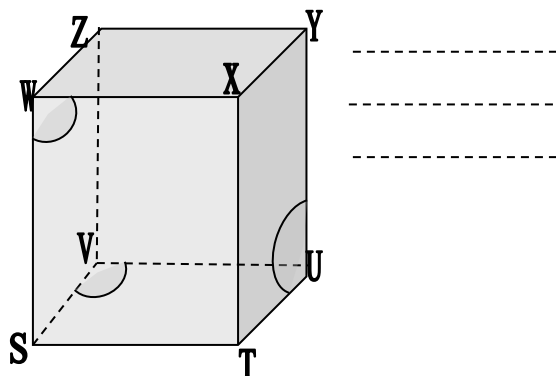
21. Zapište úhly určené vrcholy a hranami těles, které jsou vyznačeny obloučky.

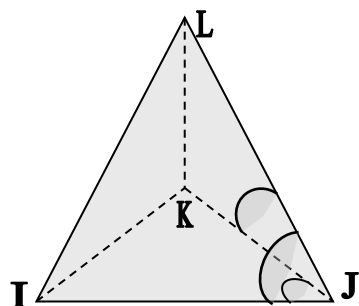

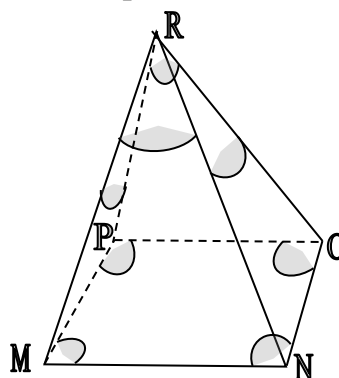

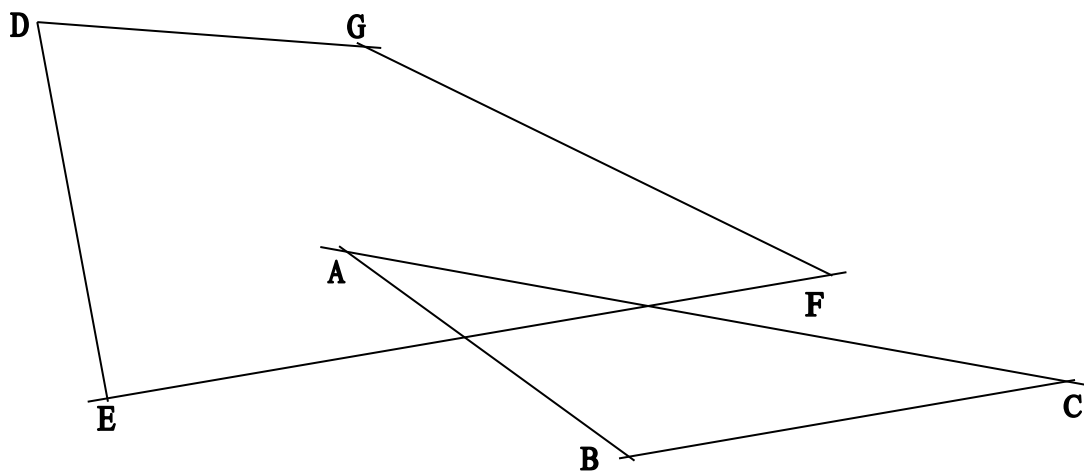

-----

22. Vyznačte obloučky vnitřní úhly trojúhelníku ABC a čtyřúhelníku DEFG. Vyznačte bod H úhlu $\sphericalangle$ EDG, který je zároveň i bodem úhlu $\sphericalangle$ BAC.

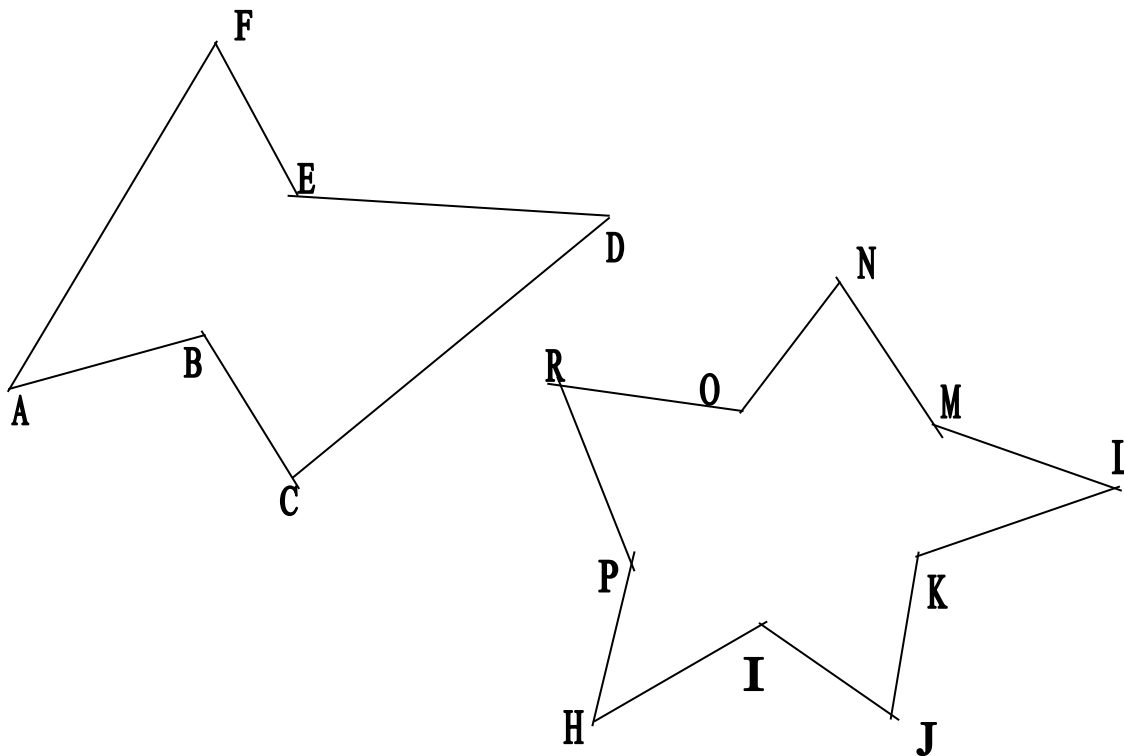
Vnitřní úhly trojúhelníku ABC.

Vnitřní úhly čtyřúhelníku DEFG.

Učební materiál je určen všem učitelům, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Marie Janků. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Projekt: Inovace v českém vzdělávacím systému, polské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV). 4/VII.

23. Vyznačte obloučky vnitřní úhly mnohoúhelníků a запиšte je.

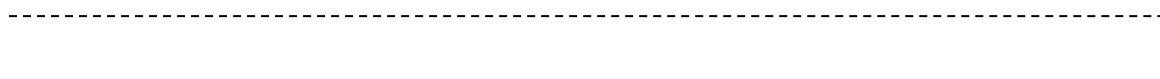
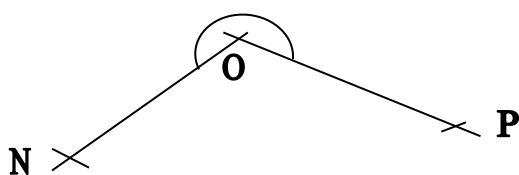
Vnitřní úhly mnohoúhelníku ABCDEF: .....

Vnitřní úhly mnohoúhelníku HIJKLMNORP: .....

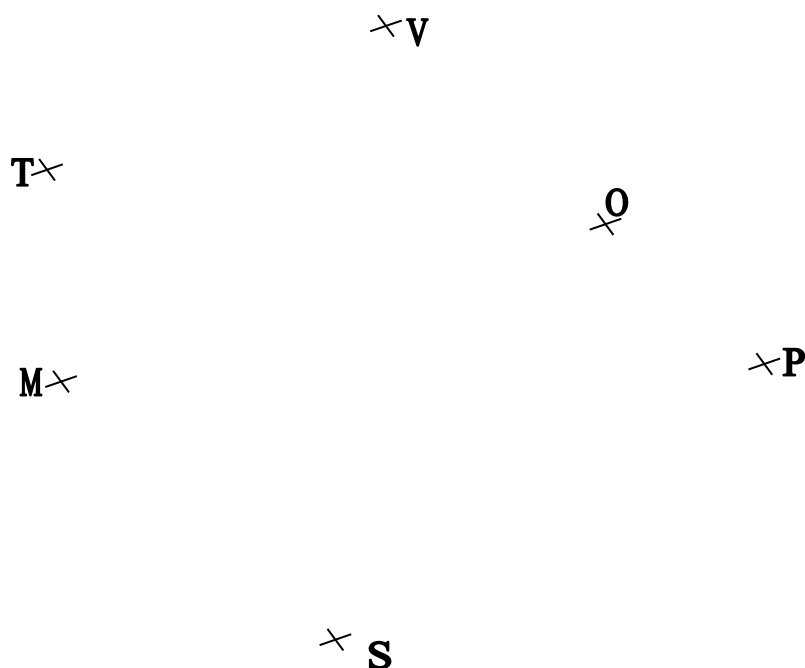
24. Narýsujte úhel s vrcholem A. Pak narýsujte trojúhelník ABC.

25. Narýsujte libovolný mnohoúhelník tak, aby jeho vnitřním úhlem byl nekonvexní úhel $\sphericalangle$ NOP. Obloučky vyznačte jeho vnitřní úhly. Úhly zapište.

26. Narýsujte úhly $\sphericalangle$ MTO, $\sphericalangle$ MVP, $\sphericalangle$ MSP. Vybarvěte společnou část těchto tří úhlů. Obtáhněte barevně strany této společné části. Obloučky vyznačte vnitřní úhly pětiúhelníku.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Marie Janků.

12

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV), 4/VII.

Společnou částí úhlů $\sphericalangle$ MTO, $\sphericalangle$ MVP, $\sphericalangle$ MSP je